

Πώς καθορίζονται οι μισθοί;

ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥ ΙΟΥ ΕΙΝΑΙ ΟΙ: ΤΑΣΟΣ ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΡΙΜΗΣ, ΑΓΓΕΛΙΚΑ ΨΑΡΡΑ, ΑΝΤΑ ΨΑΡΡΑ, ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΨΑΡΡΑΣ (ios@enet.gr)

Προκαλούν οι ανισότητες μισθών"
(«ΤΑ ΝΕΑ», 11/11/2006)

Η σκανδαλώδης αλλά απολύτως νόμιμη απόφαση του «μισθοδικείου» έφερε στην επικαιρότητα το χάσμα μεταξύ μισθών και ανέδειξε μια βασική αρχή που διέπει την οικονομική πολιτική τις τελευταίες δεκαετίες. Δεν έχασε βέβαια η κυβέρνηση την ευκαιρία να αξιοποιήσει την ιστορία αυτή για προπαγανδιστικούς λόγους. Και πέτυχε να στρέψει όλους τους εργαζόμενους κατά των δικαστικών, κάτι που δεν είχε κατορθώσει πριν από λίγες βδομάδες, όταν επιχείρησε να δυσφημήσει τον αγώνα των δασκάλων.

Στο περιθώριο της συζήτησης έμεινε η αφορμή αυτής της υπόθεσης, ο υπέρογκος δηλαδή μισθός που καταβάλλεται σε ορισμένα διευθυντικά στελέχη. Μας έχουν βομβαρδίσει εδώ και λίγα χρόνια για την ανάγκη να καλοπληρώνονται τα ανώτατα στελέχη του δημόσιου τομέα έτσι ώστε να ανταγωνίζονται τους συναδέλφους τους του ιδιωτικού. Καθημερινά ακούμε το ίδιο τροπάρι: μη παραξενεύεστε για τα εξωπραγματικά εισοδήματα των ανωτάτων στελεχών (από διευθυντές οργανισμών έως προέδρους εταιρειών και τηλεοπτικούς αστέρες), διότι είναι αναγκαίο κακό για να αποδώσουν και να φέρουν την πολυπόθητη ανάπτυξη.

Όλη αυτή η επιχειρηματολογία που στηρίζει την πολύχρονη πολιτική της λιτότητας βασίζεται σε μια χοντροκομμένη αληθεία. Υποτίθεται ότι η σταθεροποίηση των μισθών σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα είναι αναγκαία για να βγει η χώρα από την περίοδο της στασιμότητας και να γνωρίσει μεγαλύτερη ανάπτυξη. Τότε και μόνο τότε -μας λένε- θα έρθει η άγια ώρα που θα αρχίσουν να ανεβαίνουν και οι μισθοί των πολλών. Εως τότε, θα καλοπληρώνονται μόνο οι λίγοι, αυτοί που θα μας βγάλουν από την κρίση, δηλαδή τα ανώτατα στελέχη του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα.

Αλλά συμβαίνει εντελώς το αντίθετο. Σε όλες τις αναπτυγμένες χώρες, όσο αναπτύσσεται η οικονομία τόσο περισσότερο αυξάνεται η ανισότητα των μισθών και των εισοδημάτων, σε σημείο που να φτάνει σήμερα στο υψηλότερο επίπεδο από την εποχή της οικονομικής κρίσης του 1929! Το 2000 ο διευθυντής μιας τυπικής μεγάλης αμερικανικής εταιρείας κέρδιζε κατά μέσο όρο 10,9 εκατομμύρια δολάρια το χρόνο, δηλαδή έξι φορές περισσότερα από το 1990, την ίδια στιγμή που ο μέσος μισθός του εργάτη στις ΗΠΑ αυξήθηκε την ίδια δεκαετία μόνο κατά 28%, ακολουθώντας μόλις το ρυθμό του πληθωρισμού (βλ. Loic Wacziarg «Οι φυλακές της μιζέριας», Αθήνα 2001, σ. 96-8).

Το 1990 τα διευθυντικά στελέχη στις ΗΠΑ κέρδιζαν 43 φορές περισσότερα χρήματα από τους εργάτες. Σήμερα η ανισότητα αυτή έχει υπερδεκαπλασιαστεί: το 1998 τα διευθυντικά στελέχη κέρδιζαν 419 φορές περισσότερο από τους εργάτες τους, ενώ το 2001 531 φορές! Στις άλλες ανεπτυγμένες χώρες τα πράγματα δεν έχουν ακόμα φτάσει σ' αυτό το σημείο, αλλά η πορεία είναι σαφής: Στην Ιαπωνία η απόκλιση φτάνει «μόλις» στο 20πλάσιο, ενώ στη Μεγάλη Βρετανία το 35πλάσιο.

Οι αριθμοί αυτοί επιβεβαιώνονται από ανεξάρτητους ερευνητικούς οργανισμούς στις ΗΠΑ, όπως το Institute for Policy Studies, το οποίο εκδίδει ετήσια έκθεση για το ζήτημα της απόκλισης των μισθών, ενώ και οι συνδικαλιστικές οργανώσεις παρακολουθούν την εξέλιξη αυτής της σκανδαλώδους διαφοράς σε ειδική ιστοσελίδα (paywatch.org).

Η τάση αυτή είναι τόσο σαφής ώστε προκαλεί τη δυσφορία ακόμα και των πιο θερμών υποστηρικτών του νεοφιλελευθερισμού («Business Week», «Wall Street Journal», «Fortune») που μιλούν ανοιχτά για «ανεξέλεγκτο πλουτισμό». Με αυτήν τη μέθοδο, το 95% του πλεονάσματος του 1,1 τρισεκατομμυρίων δολαρίων που δημιουργήθηκε από το 1979 ως το 1996 στις ΗΠΑ κατέληξε στις τσέπες του 5% των πιο πλούσιων Αμερικανών.

Όσο για τον τρόπο που επιτυγχάνεται αυτή η μεταβίβαση, αρκεί ένα απλό στοιχείο: οι διευθυντές των επιχειρήσεων που απέλυσαν περισσότερους από 1.000 εργάτες το 2001 κέρδιζαν τον ίδιο χρόνο 80% περισσότερο από τους συναδέλφους τους με τις λιγότερες απολύσεις.

Δεν μπορεί λοιπόν κανείς να περιμένει από την «ανάπτυξη» μια αυτόματη αύξηση των μισθών, αν οι εργαζόμενοι δεν διεκδικήσουν μίαν άλλη κατανομή του κοινωνικού πλούτου. Αλλά αυτό δεν γίνεται με το να βάζουν εκπρόσωπό τους τον (όποιο) κ. Πολύδωρα.

Ο ΙΟΣ ΣΤΟ ΙΝΤΕΡΝΕΤ www.iospress.gr